

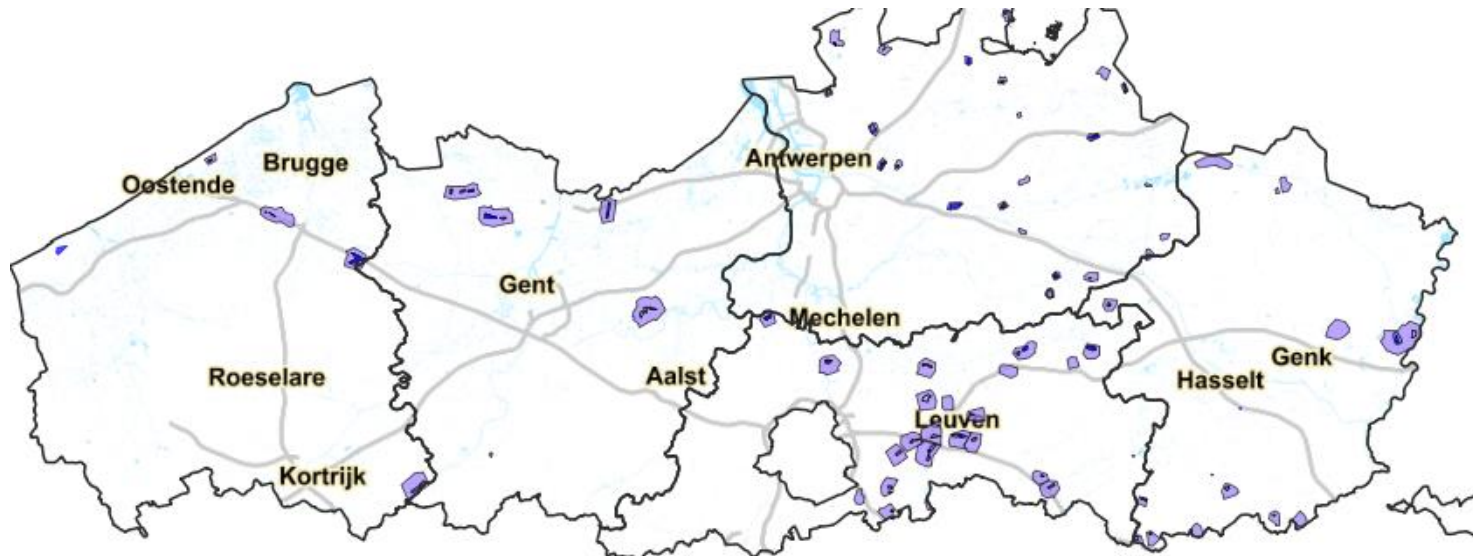

Bescherming drinkwater uit grondwaterwingebieden

Inventarisatie en sanering van risicogronden

Doel: saneren, inventariseren

- Saneringsdoelstelling 2036
- Prioriteit:
beschermingszones grondwaterwingebieden

Onderzoeksvragen

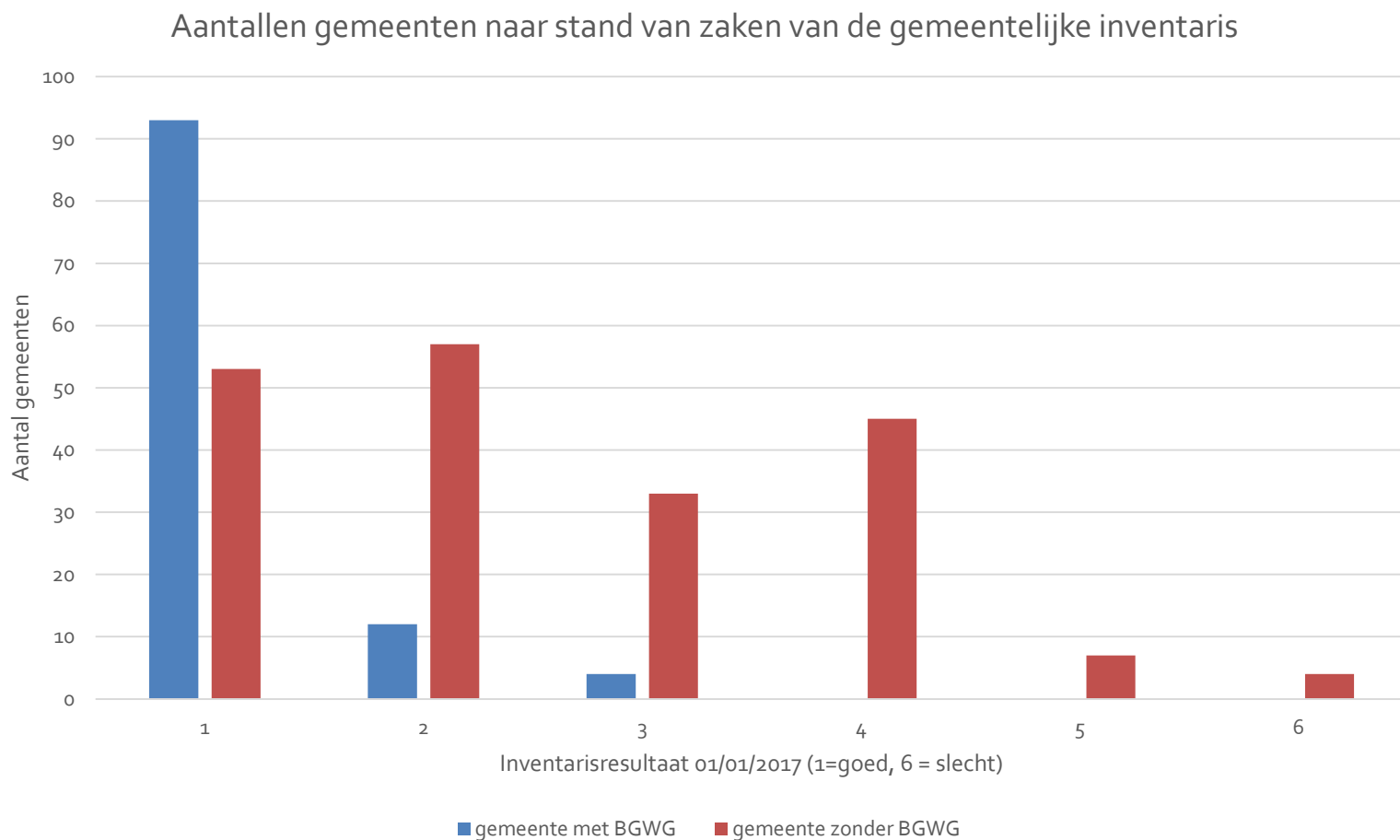
1. Heeft de Vlaamse overheid (de OVAM) voldoende zicht op mogelijke bronverontreiniging (afkomstig van puntbronnen) in de grondwaterwingebieden en hun beschermingszone?
2. Wordt de inventaris van risicogronden voldoende benut om bodemverontreiniging in de grondwaterwingebieden te voorkomen en te saneren?

Inventarisatie van risicogronden

- Finaliteit: bescherming drinkwater, maar:
 - beschermingszone, intrekgebied,...
 - Vlaams Gewest
- Risico-inrichting: historisch, actief
- Gemeente (GI) > OVAM (GIR)

Resultaten inventariseren risicogronden

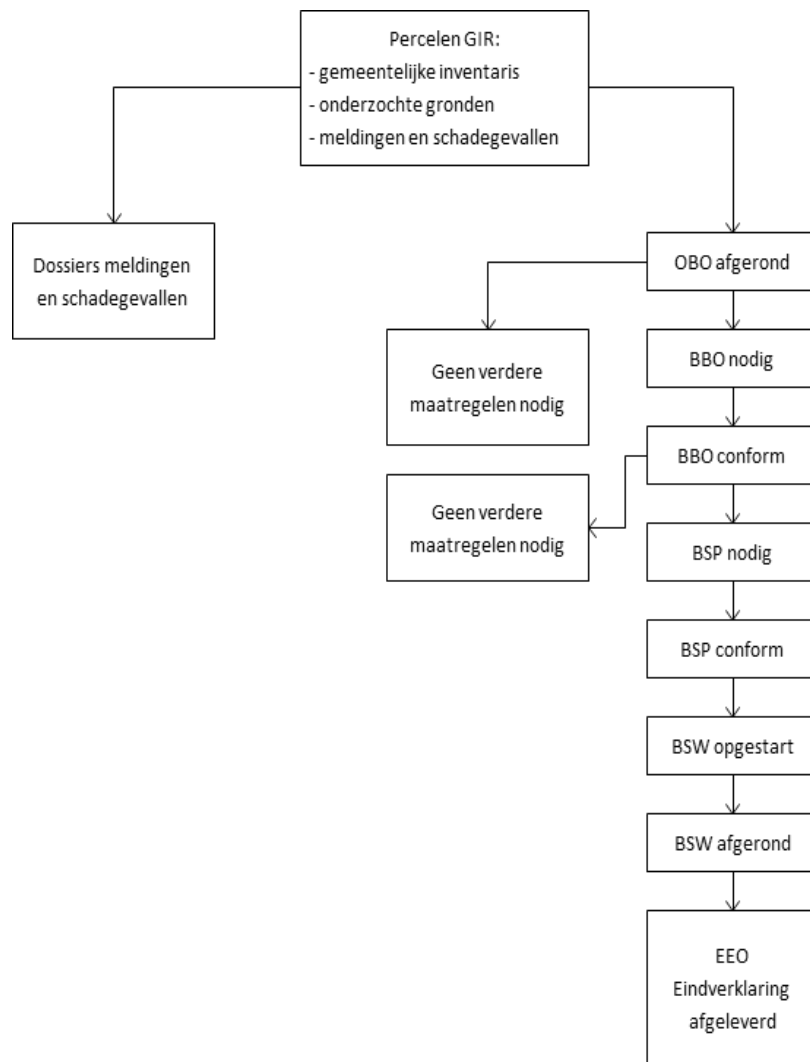
Problemen en maatregelen

- Methodiek:
bij overdracht – chronologisch
- Complexiteit:
advies op maat + hulpmiddelen
- Uitwisseling data:
webloket
- Beschikbaarheid data
- Actualisatie

Onderzoek en sanering risicogronden in BGWG

- Geïnventariseerde gronden = niet allemaal te saneren
- Bodemdecreet:
 - onderzoeksfase:
(periodiek) oriënterend bodemonderzoek ((P)OBO)
beschrijvend bodemonderzoek (BBO)
 - saneringsfase:
bodemsaneringsproject (BSP);
bodemsaneringswerken (BSW);
eindevaluatieonderzoek (EEO) en eindverklaring
- Weinig greep op start onderzoeks- en saneringstraject (uitz. POBO) → verkennende bodemonderzoeken (VBO)

Doelstellingen onderzoek en sanering

- Vlaamse regering: bodemsanering in BGWG sneller aanpakken dan in rest van Vlaanderen
- Verenging saneringsdoelstelling regering tot de einde 2014 bekende risicogronden in de BGWG → sanering gestart midden 2019
- Strategisch plan OVAM 2015-2020: gronden in BGWG onderzocht vóór einde 2020
- Jaarlijkse ondernemingsplannen → tussentijdse doelstellingen
- Verwacht resultaat 2016: 70% risicolocaties = onderzocht (OBO) + einddoel bereikt voor 1/3 percelen

Aanpak door OVAM

- Strategisch project Bodemonderzoek en -sanering beschermt drinkwaterwinningen (2010)
- Project Versnelde aanpak risicolocaties in kwetsbare gebieden (2014)
- Professionele aanpak: projecten, opvolging, rapportering, middelen, taakverdeling,...
- Oogmerk OVAM = saneringsdoelstelling 2019 halen door:
 - snel zicht op toestand risicolocaties
 - indien te onderzoeken: uitgevoerd OBO en BBO (2016-2017) → conform verklaard BSP ten laatste in 2018

Inventaris potentieel verontreinigde locaties

Einde 2014: 1.015 locaties met potentiële verontreiniging in BGWG → 685 bestaande OVAM-dossiers en 330 nieuwe locaties.

- Geografische spreiding

	Bestaande dossiers	Nieuwe locaties	Totaal
Antwerpen	67	38	105
Limburg	151	89	240
Oost-Vlaanderen	77	31	108
Vlaams-Brabant	338	148	486
West-Vlaanderen	52	24	76
Totaal	685	330	1.015

Bron: OVAM

Doelbereiking onderzoeksfase

*“tegen eind 2016 beschikken over
een uitgevoerd OBO voor 70% van de risicolocaties”*

Type dossier	Geen onderzoek nodig	Nog te onderzoeken	OBO afgerond	Totaal
Bestaande dossiers	⁴⁷ 56	10	619	685
Nieuwe locaties	124	⁴⁸ 97	109	330
Totaal	180	107	728	1015
%	17,7%	10,6%	71,7%	100%

Bron: OVAM (17.02.2017).

Doelbereiking saneringsfase

“tegen eind 2016 is voor 1/3de van de percelen het einddoel bereikt (= geen risicoground of geen maatregelen nodig) of BSP conform”.

Type dossier	Geen beschermingszone meer of geen risicoground	Geen maatregelen nodig (na onderzoek)	Minimaal BSP conform	Totaal einddoel bereikt vs. totaal aantal dossiers	Totaal in %
Bestaande dossiers	1	562	74	637/685	93,0%
Nieuwe locaties	119	137	2	258/330	78,2%
Totaal	120	699	76	895/1.015	88,2%

Bron: OVAM (17.02.2017).

Ambtshalve optreden en sanering verontreinigde locaties

- **Ambtshalve optreden:**
nieuwe locaties: 1/3 (109/330)
bestaande dossiers: 1 (682/685)
- **Sanering:**
Einde 2016: 1.015 locaties
→ 85 saneringswerken in 33 BGWG
54 locaties: werken afgerond of geen verdere maatregelen nodig;
31 locaties: werken nog niet afgerond en verdere maatregelen nodig.
→ Aantal locaties nog in onderzoek > Integraal plan 2036

Belangrijkste risico's/knelpunten in hoofde van OVAM

- ontdekking nieuwe risicogronden ingevolge vervolledigen inventarissen
- onvolledige inventarissen
- niet-uitvoering door saneringsplichtige van onderzoeks- en saneringsplicht
- ontdekking grote, complexe verontreinigingen
- onduidelijkheid over verdere financiering onderzoeken en sanering
- onderzoeksplicht betrokkenen slechts voorzien in een beperkt aantal gevallen
- langer dan verwachte doorlooptijd van de projecten

Oplijsting risico's/knelpunten door DWM en gemeenten met BGWG

- nood aan een systematische en dynamische gegevensuitwisseling in een vroeg stadium
- trage verloop van sommige saneringen in BGWG
- nieuwe ontwikkelingen
- gebieden buiten de wettelijke beschermingszones
- VBO is weinig of niet gekend bij de gemeenten
- gemeenten hebben weinig zicht op onderzoeken door externe bodemsaneringsdeskundigen in kader van de projecten

Voor aantal risico's maatregelen uitgewerkt; aantal andere moeilijk beheersbaar of maatregelen nog uit werken.

Opschaling aanpak naar Vlaams niveau

- Saneringsdoelstelling 2036 → alle gronden waarop ooit risicoactiviteiten plaatsvonden zijn onderzocht tegen 2028
- Tijdelijk project Verhogen aantal bodemonderzoeken bij risicogronden (2015) en Integraal plan 2036 – Actieplan 2017 (2017)
- Hoofdpijnen aanpak saneringsdoelstelling 2036:
 - verder inventariseren risicogronden + clustering/screening nog niet onderzochte risicogronden;
 - gedifferentieerde aanpak volgens locatie, activiteitsgraad, betrokken doelgroepen en gemeente/regio;
 - aanpassing wetgeving + opvolgen onderzoeks- en saneringsplicht.

Vereist belangrijke inzet van personele en financiële middelen.
Veronderstelt goedkeuring gewijzigd Bodemdecreet +
aanmaningsinstrumenten voor overheden.

Aanbevelingen

Aanbevelingen → meer zekerheid bereiken saneringsdoelstelling 2036 en bescherming grondwaterwinningen tegen bodemverontreiniging

Maatregelen gewenst m.b.t.

- de afbakening van de beschermingszones
- de facilitering van de inventarisatie en van de sanering
- de informatiedoorstroming naar gemeenten en drinkwatermaatschappijen toe
- de aanpassing van databanken
- de handhaving
- interventies i.g.v. ernstige verontreiniging